

Становище 07/2025 относно проекта на Решение за изпълнение на Европейската комисия по силата на Регламент (ЕС) 2016/679 относно адекватното ниво на защита на личните данни от страна на Европейската патентна организация

Прието на 5 май 2025 г.

Общ преглед

На 4 март 2025 г. Европейската комисия стартира процеса на приемане на своя проект на решение за изпълнение (проект на решение) относно адекватното ниво на защита на личните данни от страна на Европейската патентна организация (ЕПО или Организацията)¹.

На 5 март 2025 г. Европейската комисия поиска становището на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД). Оценката на ЕКЗД относно адекватността на нивото на защита, което се осигурява от Европейската патентна организация, е извършена въз основа на анализ както на самия проект на решение, така и на документацията, предоставена от Европейската комисия.

ЕКЗД се съсредоточи върху оценката на правната уредба и правилата за защита на личните данни, приложими за ЕПО, и средствата за правна защита, с които разполагат физическите лица в Европейското икономическо пространство (ЕИП), включително достъпа на публичните органи до лични данни, предавани от ЕИП на ЕПО.

ЕКЗД също така прецени дали защитните мерки, предвидени в правната рамка на ЕПО, са въведени и ефективни, и съсредоточи оценката си по-специално върху надзора и прилагането, като взе предвид спецификата на международните организации.

ЕКЗД използва като основна отправна точка за тази работа Референтния документ относно адекватното ниво на защита, приет от Работната група по член 29².

ЕКЗД отбелязва със задоволство, че рамката на ЕПО за защита на личните данни има много сходства с рамката на Европейския съюз за защита на личните данни, включително относно правата и принципите за защита на личните данни.

Тя също така стигна до заключението, че някои аспекти следва да бъдат допълнително изяснени и наблюдавани отблизо от Европейската комисия.

По-специално, ЕКЗД приканва Комисията да поясни, че във връзка със структурата за управление на защитата на личните данни, прилагана от ЕПО, администраторът на лични данни (т.е. Европейското патентно ведомство) остава субектът, който в крайна сметка носи отговорност за нарушения на правилата за защита на личните данни.

По отношение на последващо предаване ЕКЗД отбелязва, че изискването да не се накърнява нивото на защита не е изрично посочено във връзка с т.нар. „предаване“ на лични данни на публични органи в договарящите се държави от ЕПО. ЕКЗД отправя искане към Комисията да изясни този въпрос и да уточни какви защитни мерки се прилагат, когато личните данни се предават в специфичния контекст на процедурата за издаване на патент.

Като се има предвид тясната връзка между длъжностното лице по защита на данните (ДЛЗД) и Комитетът по защита на данните (БЗД), както и значението на правомощията за разследване, одит и корекции, ЕКЗД препоръчва на Комисията да изясни допълнително взаимодействието между тях, по-специално по отношение на упражняването на правомощията за разследване, одит и корекции, както и да изясни ролята на ДЛЗД при разглеждането на искания на субекти на данни и неговата роля, ако има такава, в процедурата по подаване на жалби до КЗД. Освен това ЕКЗД отбелязва, че (мотивираните) становища на КЗД, издадени в рамките на процедурата за подаване на жалби, остават необвързващи, и приканва Комисията да провери и да гарантира, че

¹ Съобщение за медиите https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_25_613.

² Работна група по член 29, РД 254 ред.01, приет на 28 ноември 2017 г. и преработен за последен път и приет на 6 февруари 2018 г., одобрен от ЕКЗД.

правомощията на КЗД са задължителни, и да прецени дали за тази цел може да бъдат предвидени допълнителни защитни мерки.

ЕКЗД също така анализира правната рамка на ЕПО по отношение на достъпа и използването от страна на публичните органи на лични данни, предавани от Съюза към Организацията. В това отношение ЕКЗД подчертава, че оценката на достъпа на държавни органи в настоящия случай се различава от съответната оценка на нивото на защита, осигурявано от трета държава. Конкретният сценарий на решение относно адекватното ниво на защита на личните данни от страна на международна организация изисква преразглеждане на правилата, които определят как тази организация обработва искания за достъп от държавни органи.

Що се отнася до договарящите държави, имунитетите на ЕПО се допълват от задължение за сътрудничество. За тази цел ЕПО може да се откаже от своя имунитет по отношение на юрисдикция и изпълнение, за да отговори на искания за достъп от държавни органи. ЕКЗД призовава Комисията да изясни допълнително, особено по отношение на исканията за достъп за целите на правоприлагането и националната сигурност, как задължението за сътрудничество е свързано с понятието за имунитет. В този смисъл, ЕКЗД приканва Комисията също така да изясни правомощията и обхвата на правото на преценка на председателя при вземането на решение по искане за сътрудничество.

Ако ЕПО реши да изпълни искане за достъп от договаряща държава, се прилагат изискванията за предаване на данни. Тези правила са приложими за всички договарящи държави, независимо дали договарящата държава е държава — членка на ЕИП, или отговаря на условията за трета държава от гледна точка на правото на ЕС в областта на защитата на личните данни. ЕКЗД подчертава, че изискванията на глава V от ОРЗД, доколкото те са необходими за установяване на еквивалентност по същество, трябва да бъдат взети под внимание в достатъчна степен, и приканва Комисията да изясни какви защитни мерки се прилагат в такива случаи.

Съдържание

1.	ВЪВЕДЕНИЕ	5
1.1	Структура и рамка за защита на личните данни на ЕПО.....	6
1.2	Специфика на международните организации	7
1.3	Привилегии и имунитети на Европейската патентна организация (ЕПО).....	7
1.4	Управление на защитата на личните данни на ЕПО	8
2.	ОБЩИ АСПЕКТИ НА ЗАЩИТАТА НА ДАННИТЕ	8
2.1	Принципи относно съдържанието.....	8
2.1.1	Понятия	9
2.1.2	Принципи за защита на личните данни	9
2.2	Индивидуални права	10
2.3	Ограничения във връзка с последващо предаване на данни.....	11
2.3.1	Прехвърляне на лични данни	11
2.4	Процесуални механизми и механизми за правоприлагане.....	13
2.4.1	Длъжностно лице по защита на данните и Комитет по защита на данните.....	13
2.4.2	Разследващи и корективни правомощия	14
2.4.3	Процедура за подаване на жалби пред Комитета по защита на данните.....	16
2.4.4	Механизми за правна защита и арбитраж.....	17
3.	ДОСТЪП И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ, ПРЕДАДЕНИ ОТ СЪЮЗА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПАТЕНТНА ОРГАНИЗАЦИЯ ОТ ПУБЛИЧНИ ОРГАНИ	18
3.1	Обработване на искания от държавни органи за достъп до лични данни от страна на ЕПО	19
3.2	Ограничаване на правата на субектите на данни	21
4.	ИЗПЪЛНЕНИЕ И НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРОЕКТА НА РЕШЕНИЕ	21

Европейският комитет по защита на данните,

като взе предвид член 70, параграф 1, буква т) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (по-нататък „ОРЗД“),

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), и по-специално Приложение XI и протокол 37 към него, изменени с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 154/2018 от 6 юли 2018 г.³,

като взе предвид членове 12 и 22 от своя Правилник за дейността,

ПРИЕ СЛЕДНОТО СТАНОВИЩЕ:

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. В глава V от ОРЗД се определят условията за предаване на лични данни на трета държава или на международна организация. Трансферът на лични данни може да се извършва въз основа на решение на Европейската комисия относно адекватното ниво на защита (член 45 от ОРЗД) или, при липса на такова решение, когато администраторът или обработващият лични данни осигури подходящи защитни мерки, включително приложими права и правни средства за защита на субекта на данните (член 46 от ОРЗД). При липса на решение относно адекватното ниво на защита или на подходящи защитни мерки предаването или съвкупността от предавания на данни към трета държава или международна организация се извършва само при определени условия (член 49 от ОРЗД).
2. ЕКЗД припомня, че решенията относно адекватното ниво на защита гарантират непрекъснатата защита на личните данни, прехвърляни от ЕИП към трети държави, и са надежден инструмент за предаване на данни, за да се гарантира, че правата на субекта на данни са защитени, когато данните се предават извън ЕИП.
3. По-специално, ЕКЗД приветства инициативата на Комисията да работи по първото решение относно адекватното ниво на защита за международна организация и подчертава значението на това решение за доказване на това, че правната рамка на международните организации може да бъде призната за гарантираща адекватно ниво на защита по смисъла на член 45 от ОРЗД.
4. ЕКЗД се възползва от тази възможност, за да насърчи Комисията да продължи диалога с международните организации, за да развие, разшири и увеличи този вид решения относно адекватното ниво на защита заедно с решенията, отнасящи се до трети държави.

³ „Държави членки“ в настоящото становище следва да се разбира в смисъла на „държави — членки на ЕИП“.

1.1 Структура и рамка за защита на личните данни на ЕПО

5. Европейската патентна организация, със седалище в Мюнхен, е междуправителствена организация, създадена с Европейската патентна конвенция (ЕПК)⁴. Включва 39 договарящи държави и притежава юридическа правосубектност. Състои се от два основни органа: Европейското патентно ведомство (Ведомството), което функционира като изпълнителен орган, и Административния съвет, който упражнява законодателни правомощия от името на ЕПО и отговаря за политическите въпроси (член 33 от ЕПК).
6. Основната компетентност на ЕПО е да издава европейски патенти — задача, която се изпълнява от Ведомството под надзора на Административния съвет.
7. Председателят представлява ЕПО и е ръководител на Ведомството, което включва различни отдели. Председателят отговаря за управлението на дейността на Ведомството и за дисциплинарните въпроси и е отговорен пред Административния съвет. Административният съвет се състои от представители на договарящите държави, упражнява надзор върху политическите въпроси и дейността на Ведомството.
8. На 30 юни 2021 г. ЕПО прие Правилата за защита на данни (ПЗД), с които се прилагат членове 1Б и 32А от разпоредбите за услугите⁵, и които са приложими към обработването на лични данни от Ведомството⁶.
9. ПЗД се допълва от инструменти, издадени от председателя, по-специално циркулярни писма, вътрешни административни инструкции и решения (например решението относно държавите и субектите, гарантиращи адекватна защита на личните данни (17 ноември 2022 г.), и *циркулярно писмо № 420 за прилагане на член 25 от Правилата за защита на данните (ПЗД) относно ограничаването на правата на субектите на данни*). Всички тези инструменти са правно обвързващи⁷.
10. ПЗД се допълват от оперативни документи, издавани от длъжностното лице по защита на данните, в които се посочват по-подробни изисквания и процедури за обработването на лични данни (член 1, параграф 2, буква в) от ПЗД). Тези оперативни документи са част от рамката на ЕПО за защита на личните данни и като такива са правно обвързващи и са достъпни за субектите на данни на уебсайта на ЕПО.

⁴ Съображение (7) от проекта на решение.

⁵ Разпоредбите за услугите уреждат аспектите, свързани с персонала на ЕПО, включително правата и задълженията на персонала. Вж. в тази връзка член 33 от Европейската патентна конвенция. Европейската патентна конвенция може да бъде намерена на следния адрес: https://link.epo.org/web/EPC_17th_edition_2020_en.pdf.

⁶ Обработването на лични данни, извършвана от Административния съвет на ЕПО, се урежда от Правилата за защита на данните на Административния съвет (ПЗД на АС), докато обработването на лични данни, извършвана от Специалния комитет, се урежда от Правилата за защита на данните на Специалния комитет (ПЗД на СК). ПЗД на АС и ПЗД на СК съответно установяват прилагането на ПЗД по отношение на обработването на лични данни, извършвана от Административния съвет и от Специалния комитет, с необходимите изменения. В член 145 от Европейската патентна конвенция се пояснява ролята на Специалния комитет.

⁷ Член 10 от ЕПК, член 1, параграф 2, буква а) от ПЗД и член 3, буква ш) от ПЗД.

1.2 Специфика на международните организации

11. По силата на член 4, параграф 26 от ОРЗД международна организация (МО) е *регламентирани от международното публично право, или друг орган, създаден чрез или въз основа на споразумение между две или повече държави*. Съгласно международното право статутът на международните организации е подобен на този на суверенните държави; въпреки това, съгласно принципа на функционалния имунитет, международните организации се ползват с привилегии и имунитети само до степента, необходима за изпълнението на функциите, за които са създадени⁸. „Привилегиите“ обикновено включват освобождаване от материалното право на държавата (напр. освобождаване от данъци и мита), докато „имунитетите“ са дерогации от съдебен процес, изпълнение и принудителни мерки.
12. Източник на привилегии и имунитети на международните организации (МО) могат да бъдат: многостранни договори, международни споразумения за създаване на МО, споразумения за седалище с приемащата държава, както и национално право и законодателство. Привилегиите и имунитетите обикновено се признават от държавите, които са членове на организациите, освен ако трети държави изрично или имплицитно не са признали международната организация в националното си право. Въпреки това имунитетът по отношение на националната юрисдикция не е абсолютен и изисква физическите лица да разполагат с разумни алтернативни средства за ефективна защита на правата си⁹.

1.3 Привилегии и имунитети на Европейската патентна организация (ЕПО)

13. Привилегиите и имунитетите, с които се ползва ЕПО, се регулират от *Протокола за привилегиите и имунитетите на Европейската патентна организация* (ППИ) и обхващат, наред с другото, помещенията на ЕПО (член 1); неприкосновеността на архивите (член 2 от ППИ); компетентността и изпълнението (член 3, параграф 1, буква а) от ППИ), имуществото и активите на ЕПО: освен доколкото това може да бъде временно необходимо във връзка с предотвратяването и разследването на Происшествия с моторни превозни средства, принадлежащи на или експлоатирани от името на организацията. (Член 3, параграф 3 от ППИ); освобождаване от данъци (член 4 от ППИ).
14. Иmunитетите на ЕПО се допълват от задължението за сътрудничество между ЕПО и публичните органи на договарящите се държави, както е посочено в член 20 от ППИ. Освен това съгласно член 19, параграф 2 председателят на Европейското патентно ведомство има задължението да снесе имунитет, когато прецени, че този имунитет възпрепятства нормалното протичане на съдебен процес, и че е възможно този имунитет да бъде прекратен, без да се накърняват интересите на Организацията.

⁸ Christopher Kuner: Международните организации и Общия регламент относно защитата на данните, Университет на Кембридж, Факултет по правни науки, Изследователска работа , [Документ 20/2018](#).

⁹ ЕСПЧ, Waite и Kennedy/Германия, заявление № 26083/94, решение от 18 февруари 1999 г., точки 67—73.

1.4 Управление на защитата на личните данни на ЕПО

15. Съгласно член 3, буква ж) от ПЗД Европейското патентно ведомство действа като администратор на лични данни¹⁰. В рамката на ЕПО за защита на личните данни се предвижда възможността администраторът да идентифицира оперативните отдели като „администратори с делегирани правомощия“ (член 28, параграф 3 от Правилата за защита на данните). Съгласно член 3, буква з) от ПЗД *администратор с делегирани правомощия означава оперативния отдел, представляван от своя ръководител, който гарантира, че всички операции по обработването, включващи лични данни, които се извършват в рамките на оперативния отдел, са в съответствие с тези правила. Лицето, представляващо отдела, трябва да бъде ръководител на висше ниво, обикновено най-малко главен директор.*
16. ЕКЗД отбелязва, че тази структура на вътрешно управление е често срещана в рамките на международните организации¹¹ предвид размера и естеството на работата им. По подобен начин фирмите се възползват от наличието на вътрешна структура, която да подпомага спазването на правилата за защита на данните¹².
17. ЕКЗД обаче отбелязва, че крайната отговорност в случай на нарушение на правилата за защита на данните следва да остане на администратора (т.е. Европейското патентно ведомство)¹³. С оглед на гореизложеното ЕКЗД приканва Комисията допълнително да изясни този въпрос.

2. ОБЩИ АСПЕКТИ НА ЗАЩИТАТА НА ДАННИТЕ

2.1 Принципи относно съдържанието

18. Глава 3 от Референтния документ относно адекватното ниво на защита е посветена на „Принципите относно съдържанието“ и разглежда основните понятия и принципи относно защитата на данните. Системата на трета държава или международна организация трябва да съдържа такива основни понятия и принципи, за да се гарантира ниво на защита на личните данни, което по същество е еквивалентно на гарантираното такова от правото на Съюза. Не е задължително да представляват огледален образ на термините в ОРЗД, но трябва да отразяват понятията, заложи в законодателството за защита на личните данни на ЕС, и да съответстват на тези понятия. В Референтния документ относно адекватното ниво на защита са използвани следните важни понятия: „лични данни“, „обработване“, „администратори“, „обработващ лични данни“, „получател“ и „чувствителни данни“.
19. ЕКЗД приветства признаването на правата на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни като основни права съгласно Правилата за защита на данните.

¹⁰ В член 28 от Правилата за защита на данните се съдържа допълнителна информация за контрола в рамките на ЕПО.

¹¹ Например в правилата на Евроконтрол относно защитата на данните се прави позоваване на „вътрешни администратори“ <https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/2024-05/eurocontrol-regulation-personal-data-protection-2024.pdf>; ЕИБ използва термина „администратор“ както за администраторите с делегирани правомощия, така и за ЕИБ, но текстът често се отнася до „съответните администратори“, като ясно се посочва, че те се отнасят до конкретен субект в рамките на ЕИБ, който е на разположение на адрес https://www.eib.org/attachments/lucalli/20220237_data_protection_rules_implementing_eu_regulation_en.pdf

¹² Насоки 07/2020 на ЕКЗД относно понятията „администратор“ и „обработващ лични данни“ в ОРЗД, версия 2.1, приети на 7 юли 2021 г.

¹³ Пак там, точки 17 и 18.

2.1.1 Понятия

20. ЕКЗД признава, че терминологията, използвана в рамката на ЕПО за защита на личните данни, е в съответствие с тази на рамката на ЕС за защита на личните данни. Това съгласуване е положителен фактор, който, макар и да не е предпоставка за еквивалентност, заслужава признание.
21. Що се отнася до понятията „администратор с делегирани правомощия“ и „оперативен отдел“ и техните практически последици, ЕКЗД се позовава на раздел 1.4 по-горе.

2.1.2 Принципи за защита на личните данни

22. Принципите за защита на личните данни, установени в член 4, параграф 2 и член 6 от Правилата за защита на личните данни, са много сходни с принципите, посочени съответно в член 5 и член 6, параграф 4 от ОРЗД. По подобен начин правните основания за обработването, посочени в членове 5, 7, 11 и 12 от ПЗД, отразяват правните основания, посочени в член 6 от ОРЗД, и условията в членове 9 и 10 от ОРЗД¹⁴.
23. По силата на член 11, параграф 2 от ПЗД специални категории лични данни може да бъдат обработвани при условия, които са много сходни с тези, посочени в член 9 от ОРЗД, с изключение на някои случаи, произтичащи от естеството на ЕПО. Например съгласно член 11, параграф 2, буква е) от ПЗД такива данни могат да бъдат обработвани, когато това е необходимо за конкретна цел, свързана с изпълнението на задача, извършвана при упражняването на официалните дейности на Организацията или при законното упражняване на официалните правомощия, предоставени на администратора.
24. В такива случаи обаче член 11, параграф 2, буква е) от ПЗД предвижда специфични мерки, за да се гарантира, че нивото на защита на специалните категории лични данни не се накърнява.
25. ЕКЗД приветства факта, че във връзка с принципа за ограничаване на целите съвместимостта на допълнителни цели се разбира по подобен начин както в член 4, параграф 2, буква б) и член 6 от ПЗД, така и в член 5, параграф 1, буква б) и член 6, параграф 4 от ОРЗД.
26. Освен това ЕКЗД приветства включването на принципа за отчетност в член 4, параграф 1 от ПЗД и мерките, необходими за доказване на съответствие, например съхраняването на документация (член 32), задълженията за уведомяване за нарушения на сигурността на данните (член 34), оценката на въздействието върху защитата на личните данни (член 38 от ПЗД), както и включването на неприкосновеност на личния живот още при проектирането и по подразбиране (член 27, параграфи 1 и 2 от ПЗД), които също така гарантират спазването на принципите за свеждане на данните до минимум и необходимост. ЕКЗД отбелязва със задоволство, че тези принципи и задължения са много сходни с тези, установени в ОРЗД.
27. Освен това ЕКЗД приветства факта, че в член 4, параграф 1 от ПЗД се посочва, че администраторът трябва активно и непрекъснато да прилага мерки, за да гарантира защитата на личните данни при дейностите си по обработване, като по този начин го прави отговорен за спазването на законодателството в областта на защитата на личните данни и изисква от него да доказва това спазване пред субектите на данни по всяко време.

¹⁴ Вж. съображения 26—29 от проекта на решение.

2.2 Индивидуални права

28. ЕКЗД приветства факта, че ПЗД предоставят на физическите лица същите права като тези, определени в ОРЗД (членове 12—22), а именно правото на достъп (член 18 от ПЗД), правото на коригиране (член 19 от ПЗД), правото на изтриване (член 20 от ПЗД), правото на ограничаване на обработването (член 21 от ПЗД), правото на преносимост на данните (член 22 от ПЗД), правото на възразение (член 23 от ПЗД) и правото да не бъдат обект на автоматизирано вземане на решения (член 24 от ПЗД). По същия начин правото на информация относно ограничаването на правата на субектите на данни (член 23, параграф 2, буква з) от ОРЗД) е зачетено в член 7 от циркулярно писмо № 420, издадено от председателя на ЕПО.
29. Подобно на член 23 от ОРЗД, в член 25 от ПЗД се посочва, че някои правни разпоредби в правната рамка на ЕПО може да ограничават упражняването на правата, посочени в членове 18—25 от ПЗД, и се предвижда минималното съдържание, което мерките, предвиждащи ограниченията, следва да включват. Това минимално съдържание отразява това, което се изисква от ОРЗД. Освен това всяка оценка на необходимостта от ограничаване трябва да бъде надлежно документирана.
30. Досега ЕПО е прилагала тази разпоредба чрез циркулярно писмо № 420, в което се изяснява кои права може да бъдат ограничавани и за какви цели. В него също така се пояснява, че ограничението е временно и администраторът трябва да определи дали ограничението се прилага в зависимост от съответните обстоятелства. За тази цел администраторът извършва проверка на необходимостта и пропорционалността за всеки отделен случай, която трябва да бъде документирана и съобщена на длъжностното лице по защита на данните (ДЛЗД) на ЕПО. То има право да поиска преразглеждане на ограничението, а администраторът на данни трябва да информира писмено за резултата от преразглеждането.
31. ЕКЗД отбелязва със задоволство, че съгласно член 25, параграфи 2 и 4 от ПЗД и член 7 от циркулярно писмо № 420 субектите на данни трябва да бъдат информирани за ограниченията, освен ако това не отмени ефекта от ограничението (в съответствие с член 23 от ОРЗД и член 25 от ПЗД на ЕС), както за правото им да се консултират с ДЛЗД с цел оспорване на ограниченията и техните права съгласно членове 49 и 50 от ПЗД (член 25, параграф 3, буква б) от ПЗД). Във връзка с това ЕКЗД приветства факта, че информацията относно ограниченията на правата на субектите на данни е достъпна на уебсайта на ЕПО в съответствие с член 7 от циркулярно писмо № 420.
32. Освен това Комитетът отбелязва, че са налице редица ограничения на правата на субектите на данни поради задачите на ЕПО. Например ЕПО има задължението да поддържа Европейския патентен регистър, в който се публикуват определени по закон лични данни. По същия начин правото на коригиране и заличаване е ограничено: ЕПО не може да осигури коригиране на информация — включително лични данни — съдържаща се в документи, използвани в процедурата по издаване на патент (както е в случая с документи, принадлежащи към официални и съдебни производства, като например искова молба или отговор на исковата молба), и трябва да спазва специфични срокове на задържане и изисквания за публикуване на определени документи, използвани в процедурата по издаване на патент (член 129, буква а) от ЕПК).

33. ЕКЗД отбелязва, че ограниченията на правата на субектите на данни, предвидени от ЕПО, са ограничени до строго необходимото и пропорционалното, за да се гарантира правилното функциониране на процедурата по издаване на патенти, като по този начин се зачита същността на основните права и свободата на субектите на данни, както и изискванията за необходимост и пропорционалност, посочени в Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата) и в Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.

2.3 Ограничения във връзка с последващо предаване на данни

34. В Референтния документ относно адекватното ниво на защита съгласно ОРЗД е пояснено, че нивото на защита на физическите лица, чиито лични данни се предават по линия на решение относно адекватното ниво на защита, не трябва да бъде накърнявано от последващото предаване и следователно всяко последващо предаване „следва да бъде разрешавано само когато следващият получател (т.е. получателят на последващото предаване на данни) също е обвързан с правила (включително договорни правила), осигуряващи подходящо ниво на защита, и при спазване на съответните указания, когато данните се обработват от името на администратора на данни“¹⁵. Макар че ПЗД разграничават т.нар. „предаване на лични данни“ и „прехвърляне на лични данни“ и предвиждат различни правила за тези две категории предаване¹⁶, ЕКЗД подчертава, че изискването да не се накърнява нивото на защита се прилага за всяко последващо предаване на лични данни, предаване от ЕС, независимо от използваната терминология.
35. ЕКЗД отбелязва, че правилата, които са много сходни с тези в глава V от ОРЗД, се прилагат за „предаване на лични данни“ (както е определено в член 3, буква у) от ПЗД), за да се гарантира, че нивото на защита, гарантирано от ПЗД, не се накърнява (членове 9 и 10 от ПЗД).
36. ЕКЗД приветства това тясно привеждане в съответствие с глава V от ОРЗД и отбелязва положително позоваването в насоките на ПЗД относно предаване на лични данни на насоките на ЕКЗД и развитието в рамката на Съюза¹⁷.
37. С оглед на гореизложеното ЕКЗД съсредоточи оценката си върху правилата, приложими за другата категория предаване съгласно ПЗД — „прехвърляне на лични данни“.

2.3.1 Прехвърляне на лични данни

38. Съгласно член 3, буква т) от ПЗД „прехвърлянето на лични данни“ се отнася до „разкриването, разпространението или предоставянето по друг начин, включително чрез предоставяне на достъп, на лични данни на страна в рамките на Европейската патентна организация или на националното ведомство по индустриална собственост или друг публичен орган на договаряща държава по Европейската патентна конвенция при условията, предвидени в член 8“.

¹⁵ Работна група по член 29, РД 254 ред.01, приет на 28 ноември 2017 г. и преработен за последен път и приет на 6 февруари 2018 г., одобрен от ЕКЗД, глава 3, А.9.

¹⁶ Вж. съображения 62—72 от проекторешението.

¹⁷ [Прехвърляне и предаване на лични данни от ЕПО, обяснителна бележка, версия от януари 2024 г.](#), част 3.2 (стр. 9).

39. В член 8, параграф 1 от ПЗД се предвижда, че прехвърлянето на лични данни на публичен орган на договаряща държава на ЕПО може да се извършва, ако данните са необходими за изпълнението на задачите на този публичен орган и ако предаването е съвместимо със задачите и функционирането на ЕПО¹⁸. Член 8, параграф 2 от ПЗД позволява прехвърляне на лични данни на национално ведомство по индустриална собственост на договаряща държава на ЕПО, ако данните са необходими за изпълнението на задачи от компетентността на получателя и ако упражняването на официалните му правомощия и обработването са необходими за изпълнението на задачи при упражняването на официалните дейности на ЕПО или при законното упражняване на официалните правомощия, които са предоставени на администратора, което включва обработването, необходимо за управлението и функционирането на ЕПО. Такова прехвърляне се осъществява в рамките на процедурата по издаване на патенти, предвидена съгласно Европейската патентна конвенция и Договора за патентно коопериране¹⁹.
40. Получателите следва да представят доказателства, че е необходимо данните да бъдат прехвърлени за конкретна цел, произтичаща от задълженията за сътрудничество на ЕПО с договарящата държава, а администраторът — когато законните интереси на субекта на данните може да бъдат засегнати — следва да установи, че е пропорционално данните да бъдат предадени за тази конкретна цел, след като е претеглил явно конкуриращите се интереси (член 8, параграф 3 и член 8, параграф 4 от ПЗД).
41. За да се осигурят подходящи гаранции като инструменти за прехвърлянето, конкретни разпоредби за защита на личните данни следва да бъдат включени в изпълними инструменти, като например меморандуми за разбирателство (MR) или административни договорености²⁰. ДЛЗД на ЕПО е изготвило типови клаузи за защита на личните данни за меморандуми за разбирателство, предвиждащи, наред с другото, принципи за защита на личните данни, включително например ограничаване на целта, права на субектите на данни, както и независим надзор и подходящи механизми за контрол на прилагането.²¹ ЕКЗД признава предоставянето на такива защитни мерки, но отбелязва все пак, че изискването да не се накърнява нивото на защита не е изрично споменато във връзка с прехвърлянето, нито в член 8 от ПЗД, нито в Обяснителната бележка на ЕПО относно предаването и прехвърлянето на лични данни или в проекта на решение относно адекватното ниво на защита. ЕКЗД отбелязва, че в същото време това изискване е изрично посочено в рамките на предаването на данни²² и отправя искане към Комисията да изясни този въпрос.

¹⁸ Вж. съображение 63 от проекта на решението; това би могло да бъде за целите на сътрудничеството чрез процеси на консултации; командироване и внедряване на експерти; предоставяне на информация за служителите на ЕПО с цел определяне на социалните обезщетения, данъчните изисквания и др.

¹⁹ Вж. съображение 62, бележка под линия 165 от проекта на решението и [ОВ ЕПО 2021, А98 — Решение на председателя на Европейското патентно ведомство от 13 декември 2021 г. относно обработването на лични данни при издаване на патенти и свързани производства](#).

²⁰ [Прехвърляне и предаване на лични данни от ЕПО, обяснителна бележка, версия от януари 2024 г.](#), стр. 6.

²¹ [Преглед на изискванията на типовата клауза за защита на личните данни на ЕПО за меморандуми за разбирателство, версия от юни 2024 г.](#)

²² Вж. съображение 67 от проекта на решението.

42. Освен това от допълнителните разяснения на Комисията ЕКЗД разбира, че изискването за подходящи гаранции като инструменти за предаване не се прилага, когато получателят е национално ведомство по индустриална собственост. Следователно за ЕКЗД не е напълно ясно какви мерки за защита на данните се прилагат, когато личните данни се прехвърлят в рамките на процедурата за издаване на патент. Поради това Комитетът приканва Комисията да изясни и този въпрос.

2.4 Процесуални механизми и механизми за правоприлагане

43. Съгласно Референтния документ относно адекватното ниво на защита²³ и съответната съдебна практика на Съда на ЕС²⁴ система за защита на личните данни, която по същество е равностойна на модела на Европейския съюз, трябва да предвижда: i) независим орган, който следва да наблюдава и прилага законите за защита на личните данни, с правомощия да разследва и да предприема действия без външно влияние. Системите за защита на личните данни трябва да гарантират, че ii) администраторите и обработващите лични данни са отговорни и са наясно със своите отговорности, а субектите на данни са информирани за своите права. Следва да бъдат въведени ефективни процедури за санкции и проверка, за да се гарантира спазването на правилата; iii) администраторите и обработващите лични данни демонстрират съответствие чрез мерки като оценки на въздействието върху защитата на личните данни, записи на дейностите по обработване и назначаване на длъжностни лица по защита на данните. Освен това iv) системата за защита на данните трябва да осигурява подкрепа и помощ на отделните субекти на данни при упражняването на техните права, както и подходящи механизми за правна защита.
44. По отношение на принципа на отчетност, който обхваща подточки ii) и iii) от предходния параграф, ЕКЗД се позовава на раздел 2.1.2 по-горе.
45. В следващите раздели ЕКЗД е съсредоточил оценката си върху наличието на независим орган и на подходящи механизми за правна защита.

2.4.1. Длъжностно лице по защита на данните и Комитет по защита на данните

46. Системата, представена от ЕПО, създава два отделни органа, отговарящи за надзора на спазването на правилата за защита на данните: длъжностното лице по защита на данните и Комитета по защита на данните (член 32А от разпоредбите за услугите).
47. Освен че изпълнява традиционната роля на ДЛЗД съгласно ОРЗД, длъжностното лице по защита на данните на ЕПО разполага и с правомощия за провеждане на разследвания съгласно член 43 от ПЗД.
48. Ролята на КЗД е да осигури независим, ефективен и безпристрастен надзор на правилата за защита на данните. Субектите на данни имат право да подадат жалба пред КЗД в случай на несъгласие с решение или мълчаливо отхвърляне на искане за преразглеждане от администратор с делегирани правомощия (член 50 от ПЗД).
49. Макар че тази двойна структура, оправдана от естеството на ЕПО, не е по същество обезпокоителна или проблематична, е от съществено значение и двата органа да функционират

²³ Работна група по член 29, РД 254 ред.01, приет на 28 ноември 2017 г. и преработен за последен път и приет на 6 февруари 2018 г., одобрен от ЕКЗД, глава 3, С.

²⁴ Съд на ЕС, 6 октомври 2015 г., решение по дело C-362/14, Maximilian Schrems/Data Protection Commissioner („решение по делото Schrems“).

напълно независимо, за да се гарантира ефективен надзор и прилагане, и да разполагат с всички необходими правомощия за изпълнение на задачите си.

50. Във връзка с това ЕКЗД съсредоточи оценката си върху действителната независимост на тези надзорни органи и върху техните правомощия. Що се отнася до независимостта се приветства не само формулировката в подкрепа на този принцип в съответните членове, но и въведените допълнителни защитни мерки.
51. В тази рамка ЕКЗД проучи правилата, уреждащи назначаването, отстраняването и освобождаването на ДЛЗД и на КЗД, по-специално изискването председателят да се консултира с КЗД преди всяко предложение за отстраняване или освобождаване на ДЛЗД.
52. ЕКЗД счита, че такава предварителна консултация представлява потенциална защитна мярка за независимостта на ДЛЗД, но естеството и последиците от такава консултация остават неясни. Поради това ЕКЗД приканва Комисията да изясни допълнително този въпрос и да обмисли, по време на бъдещи преразглеждания, възможността за проследяване дали на практика ДЛЗД не е уволнено или наказано от администратора за изпълнението на своите задължения.
53. ЕКЗД отбелязва, че по силата на член 47 от ПЗД КЗД има надзорна и консултативна функция, тъй като консултира администратора и администраторите с делегирани правомощия във връзка с прилагането на членове 38 и 39 от ПЗД, дава мнение относно освобождаването на длъжностното лице по защита на данните съгласно член 48, параграф 2 от ПЗД и дава становище относно използването на механизма за правна защита съгласно член 50.
54. Що се отнася до назначаването на членовете на КЗД, ЕКЗД отбелязва, че в съответствие с член 48, параграф 1 от ПЗД Комитетът по защита на данните се състои от трима външни експерти в областта на защитата на личните данни, назначени от председателя на Водомството, а именно председател и двама други членове, един от които действа като заместник-председател. В съответствие с член 48, параграф 2 от ПЗД председателят, другите двама членове и заместник-членове трябва да притежават квалификацията, която се изисква за назначаване на съдебна длъжност, или да са професионалисти в областта на защитата на лични данни с доказани експертни познания и опит.
55. ЕКЗД приветства факта, че правилата за подбор на членовете на надзорния орган изискват експертен опит в областта на защитата на лични данни, и насърчава Комисията да следи дали членовете на КЗД, избрани с оглед на тяхната квалификация, притежават необходимото ниво на експертен опит в областта на защитата на лични данни, като се има предвид неговото значение за надзорната функция.

2.4.2. Разследващи и корективни правомощия

56. В тази връзка Съдът на ЕС поясни, че правомощията на надзорните органи представляват необходимо средство за изпълнение на техните задължения и те следва да притежават по-специално разследващи правомощия, като например правомощието да събират цялата информация, необходима за изпълнението на техните надзорни задължения, ефективни правомощия за намеса, като например правомощия за налагане на временна или окончателна забрана за обработване на данни, както и правомощието да участват в съдебни производства²⁵.

²⁵ Съд на ЕС, 6 октомври 2015 г., решение по дело C-362/14, Maximillian Schrems/Data Protection Commissioner („решение по делото Schrems“), точка 43.

57. Съгласно член 43, параграф 1, буква г) ДЛЗД може да извършва одити за защита на личните данни (одити за защита на данните) и разследвания (провеждани под формата на инспекции за защита на данните или ad hoc запитвания)²⁶. Съгласно бележката „Надзор на защитата на личните данни“²⁷, в която по-подробно се уточнява член 43 от ПЗД, ДЛЗД, като се консултира с КЗД, изготвя годишен план за одит в областта на защитата на личните данни и представя същия за одобрение на председателя на ЕПО. Одобреният план се представя на КЗД за информация. КЗД може по всяко време да изготви предложения за области, в които Ведомството следва да извърши одит на защитата на данните.
58. По силата на член 43, параграф 1, буква и) от ПЗД ДЛЗД трябва да отговаря на искания на Комитета по защита на данните, да му сътрудничи и да се консултира с него по негово искане или по собствена инициатива. Съгласно член 43, параграф 1, буква й) от РПЗД ДЛЗД трябва да улесни сътрудничеството между Комитета по защита на данните и Ведомството по отношение, наред с другото, на разследванията в областта на защитата на личните данни, разглеждането на жалби, оценките на въздействието върху защитата на личните данни и предварителните консултации. ДЛЗД също така трябва да изпраща на КЗД информация за нови административни мерки и вътрешни правила, свързани с обработването на лични данни.
59. ДЛЗД попълва доклад за извършените разследвания и одити и в случай че установи неспазване на правилата за защита на личните данни, докладът следва да включва неговите констатации, заключения и препоръки (включително коригиращи мерки).
60. По-специално, съгласно бележката „Надзор върху защитата на данните“, препоръките може да включват „превантивни, смекчаващи или корективни мерки“ за администратора в случай на нередност или несъответствие. ДЛЗД може да препоръча да се приведат операциите по обработване в съответствие с ПЗД; да се изпълнят исканията на субектите на данни за упражняване на техните права съгласно ПЗД; да се съобщи на субекта(ите) на данни за нарушение на сигурността на личните данни; да се спре конкретна операция по обработване на данни; или да се спре потокът от данни към конкретни получатели²⁸.
61. В съответствие с бележката „Надзор върху защитата на данните“ и с Решението на председателя на Ведомството от 12.7.2024 г.²⁹ заключенията и препоръките може да станат задължителни (след утвърждаване от Комитета) и трябва да бъдат изпълнявани от администратора. Съгласно бележката, в която се съдържа допълнителна информация за правилата, съдържащи се в член 43, параграф 1, букви и) и й) от ПЗД, КЗД има правомощието да коментира заключенията и препоръките, които длъжностното лице по защита на данните следва да прилага, както и да изисква промени. Освен това ДЛЗД има правомощието да инициира последващи проверки или да разшири обхвата на проверките за защита на личните данни, както и да препоръча започването на административно разследване, за да се определи дали са необходими дисциплинарни или други мерки.

²⁶ Разследващите правомощия на ДЛЗД са описани по-подробно в документа „Надзор върху защитата на данните — как Службата за защита на данните извършва одити и инспекции за защита на данните“, който е достъпен на уебсайта на ЕПО на следния адрес <https://link.epo.org/web/office/data-protection-and-privacy/en-outline-of-the-data-protection-oversight-mechanism.pdf>.

²⁷ „Надзор върху защитата на данните — как Службата за защита на данните извършва одити и инспекции за защита на данните“, достъпен на уебсайта на ЕПО на следния адрес <https://link.epo.org/web/office/data-protection-and-privacy/en-outline-of-the-data-protection-oversight-mechanism.pdf>.

²⁸ Пак там.

62. Като се има предвид тясната връзка между ДЛЗД и КЗД, както и значението на правомощията за разследване, одит и корекции, ЕКЗД препоръчва на Комисията да изясни допълнително взаимодействието между тях, по-специално по отношение на упражняването на правомощията за разследване, одит и корекции, както и да изясни ролята на ДЛЗД при разглеждането на искания на субекти на данни (член 43, параграф 1, буква к от ПЗД) и неговото участие, ако има такова, в процедурата по подаване на жалби до КЗД съгласно член 50 от ПЗД. По-специално, ЕКЗД приканва Комисията да следи дали на практика се прави ясно разграничение между това кога ДЛЗД действа от свое име (изпълнявайки ролята и функциите си на ДЛЗД) и кога действа от името на КЗД, за да подпомага последния при изпълнението на надзорните му функции. Това би осигурило допълнителна яснота относно структурата на надзора и ролите на ДЛЗД и КЗД.

2.4.3 Процедура за подаване на жалби пред Комитета по защита на данните

63. ЕКЗД отбелязва, че субектите на данни имат право да подадат жалба до Комитета по защита на данните, който я разглежда в съответствие с процедурата, посочена в член 50 от РПЗД, и с правилника за дейността, посочен в приложение 1 към ПЗД.
64. По-специално, след като разгледа жалбата, БЗД издава мотивирано становище на администратора, в което може да препоръча присъждане на обезщетение за имуществени или неимуществени вреди.
65. Съгласно член 50, параграф 4 от ПЗД обосноващите становища на КЗД (по-нататък също „становище“) не са обвързващи за администратора, който може да реши да не ги спазва. В такъв случай администраторът трябва да предостави писмено обяснение и от него се изисква също така да уведоми субекта на данните, администратора с делегирани правомощия и, когато е приложимо, обработващия лични данни, ДЛЗД и КЗД, за окончателното си решение и за заключенията на КЗД. Решението (състоящо се от мотивираното становище на КЗД и окончателното решение на администратора) може да бъде оспорено от субекта на данните, като се отправи искане до председателя на Ведомството да започне арбитражната процедура, предвидена в член 52 от ПЗД, или чрез Административния съд на Международната организация на труда.
66. Съгласно насоките на ЕКЗД, Референтния документ относно адекватното ниво на защита и съдебната практика на Съда на ЕС надзорният орган следва да има обвързващи правомощия, тъй като това е ключов фактор за гарантиране на ефективността на надзорния механизъм.
67. ЕКЗД отбелязва, че становищата на КЗД, издадени във връзка с разглеждането на жалби, остават необвързващи. Макар че заключенията и препоръките на ДЛЗД — след разследвания и одити, които може да са започнали по искане на КЗД — може да станат задължителни след одобрението на КЗД, изглежда, че те не се прилагат за случаи, инициирани съгласно член 50 от ОРЗД, т.е. жалби на субекти на данни.
68. С оглед на гореизложеното ЕКЗД приканва Комисията да провери и да гарантира, че правомощията на КЗД са обвързващи по отношение на разглеждането на жалби съгласно член 50 от ПЗД, и да прецени дали за тази цел може да бъдат предвидени допълнителни защитни мерки.
69. ЕКЗД обаче приветства факта, че решенията на администратора по силата на член 50, параграф 6 от ПЗД може да бъдат обжалвани, тъй като това предоставя на субектите на данни необходимите механизми за правна защита и дава възможност за изпълнение на решението на надзорния орган.

70. Освен това ЕКЗД приветства факта, че и КЗД може да препоръча присъждане на обезщетение за имуществени или неимуществени вреди (член 50, параграф 3 от ПЗД).

2.4.4 Механизми за правна защита и арбитраж

71. Според Референтния документ относно адекватното ниво на защита на субектите на данни следва да бъдат предоставени ефективни средства за правна защита, включително обезщетение за вреди в резултат на незаконно обработване на техните лични данни. Това е ключов елемент, който трябва да включва система за независимо съдебно решение или арбитраж, която позволява изплащането на обезщетения и налагането на санкции, когато е уместно.
72. ЕКЗД отбелязва, че съгласно рамката за защита на лични данни на ЕПО субектите на данни имат право да отправят искане за преразглеждане на обработването на техните лични данни пред администраторите с делегирани правомощия, когато считат, че е налице нарушение на правилата. Това служи като предварително условие за подаване на жалба до КЗД в качеството му на независим надзорен орган по силата на член 50 от ПЗД. Това изискване представлява нова характеристика в сравнение със системата на ЕС за защита на личните данни, което обаче не подкопава нивото на защита, осигурявано от системата на ЕПО, тъй като то не засяга нито приложимостта на правата на субектите на данни, нито правото им на обезщетение.
73. Съгласно член 50 и член 52, параграф 1 от ПЗД, когато субектите на данни не са удовлетворени от окончателното решение след процедурата по член 50 от ПЗД, те могат да го обжалват. Служителите на ЕПО могат да обжалват решението чрез Административния съд на Международната организация на труда. Всеки друг субект на данни разполага с три месеца, за да подаде искане до председателя за арбитраж.
74. ЕКЗД приветства разпоредбите за механизъм за правна защита. Що се отнася до арбитражния механизъм, ЕКЗД отбелязва, че е възможно да бъдат предвидени механизми за алтернативно разрешаване на спорове, когато не са налични съдебни механизми, например поради статута на администратора на лични данни като международна организация. Тези механизми за алтернативно разрешаване на спорове трябва да предоставят на субекта на данните гаранции, които по същество са равностойни на изискваните от член 47 от²⁹Хартата. Следователно, предоставянето на алтернативен механизъм само по себе си не поражда никакви присъщи опасения или въпроси,³⁰ при условие че арбитражът i) гарантира независимо и безпристрастно решение в съответствие с принципите на законосъобразна процедура, ii) е обвързващ за администратора (ЕПО)³¹, позволява iii) изплащането на обезщетения и iv) налагането на санкции, когато е целесъобразно.

²⁹ Съд на ЕС, 16 юли 2020 г., решение по дело C-311/18, Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Ltd и Maximillian Schrems („решение по делото Schrems II“), точки 96 и 186 и следв.

³⁰ Работна група по член 29, Референтен документ относно адекватното ниво на защита, приет на 28 ноември 2017 г., преработен за последен път и приет на 6 февруари 2018 г.; Насоки 2/2020 относно член 46, параграф 2, буква а) и член 46, параграф 3, буква б) от Регламент 2016/679 за предаването на лични данни между публични органи и структури от ЕИП и извън ЕИП, версия 2.0, приета на 15 декември 2020 г., точка 53 и точка 75.

³¹ Съд на ЕС, 6 октомври 2015 г., решение по дело C-362/14, Maximillian Schrems/Data Protection Commissioner („решение по делото Schrems“), точки 41 и 95; Съд на ЕС, 16 юли 2020 г., решение по дело C-311/18, Data Protection Commissioner срещу Facebook Ireland Ltd и Maximillian Schrems („решение по делото Schrems II“), точки 186, 187, 189, 195 и следв.

75. По подобен начин Европейският съд по правата на човека е постановил, че ефективни средства за защита може да бъдат осигурени чрез „разумни алтернативни средства“, като например арбитраж³².
76. ЕКЗД отбелязва положително, че правната рамка на ЕПО предвижда i) правила за гарантиране на независимостта на арбитъра (член 52, параграф 3 от ПЗД), ii) обвързващия характер на арбитражния механизъм (член 52, параграф 1 от ПЗД), както и iii) правото на обезщетение за вреди, понесени в резултат на нарушение на правилата за защита на личните данни (член 53 от ПЗД), и iv) налагане на санкции, когато е целесъобразно (член 11 от Правилника за арбитраж на Европейския арбитражен съд³³).
77. Освен това ЕКЗД приветства факта, че разходите за арбитража се поемат от ЕПО, като по този начин се изпълнява изискването правните средства за защита на правата на субектите на данни да не включват непосилни разходи³⁴.

3. ДОСТЪП И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ, ПРЕДАДЕНИ ОТ СЪЮЗА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПАТЕНТНА ОРГАНИЗАЦИЯ ОТ ПУБЛИЧНИ ОРГАНИ

78. Като предварителен въпрос ЕКЗД подчертава, че оценката на достъпа и използването от страна на публични органи на лични данни, предавани от Съюза, в настоящия случай се различава от съответната оценка на нивото на защита, осигурявано от трета държава. Вместо да се оценяват съответните закони и практики на трети държави относно достъпа на държавни органи, конкретният сценарий за решение относно адекватната защита на личните данни от страна на международна организация изисква преразглеждане на правилата, които определят как тази организация обработва искания от държавни органи за достъп до лични данни, включително по-специално възможността и правилата за отхвърляне на такива искания. Поради това стандартът, спрямо който се оценява съществената еквивалентност, се различава, що се отнася до достъпа на държавни органи до данни, от предишните решения относно адекватното ниво на защита.
79. Като допълнителен общ коментар в началото ЕКЗД отбелязва, че според допълнителните обяснения на Комисията ЕПО все още не е получавала нито едно искане за достъп до данни за целите на правоприлагането или националната сигурност.
80. Фактът, че до момента в ЕПО не са подавани искания за целите на правоприлагането или националната сигурност, означава, че приложимите в такива случаи правила все още не са били изпробвани на практика. Ето защо ЕКЗД насърчава Комисията да следи дали ЕПО получава такива искания в бъдеще и как се прилагат съответните правила в конкретния контекст. Комисията би могла да проучи, по-специално, как правилата и стандартите на ЕПО се прилагат при искания на агенциите за правоприлагане и разузнаване, като например изискването за предоставяне на доказателства, че е необходимо да бъдат прехвърлени данни за конкретна цел, произтичаща от задължението на ЕПО да сътрудничи (член 8, параграф 3 от ПЗД). Тези

³² ЕСПЧ, пети състав, решение, заявление № 415/07. Roland KLAUSECKER/Германия е на разположение на следния адрес [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-151029%22}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-151029%22}).

³³ Правилника за арбитраж на Европейския арбитражен съд е достъпен на следния адрес <https://cour-europe-arbitrage.org/arbitration-rules/>

³⁴ Работна група по член 29, РД 254 ред.01, приет на 28 ноември 2017 г. и преработен за последен път и приет на 6 февруари 2018 г., одобрен от ЕКЗД, параграф 4.

доказателства на свой ред ще служат за основа на прегледа от страна на ЕПО на това дали дадено предаване е необходимо и пропорционално (член 8, параграф 4 от ПЗД)³⁵.

3.1 Обработване на искания от държавни органи за достъп до лични данни от страна на ЕПО

81. В проекторешението е посочено, че правната рамка, съгласно която ЕПО оценява и отговаря на исканията на публични органи относно лични данни, произтича от ППИ, изискванията на ПЗД относно предаването и прехвърлянето на лични данни и международното публично право³⁶. Въпреки че тази рамка се прилага общо за искания както от договарящи, така и от недоговарящи държави, специалните разпоредби установяват различен режим за искания, издавани от публични органи на договарящи държави, от една страна, и на недоговарящи държави, от друга страна.
82. Що се отнася до договарящите държави, имунитетите на ЕПО, които са установени в ППИ (вж. параграф 14), се допълват от задължение за сътрудничество. В член 20, параграф 1 от ППИ е посочено, че ЕПО *следва да си сътрудничи по всяко време с компетентните органи на договарящите държави, за да се улесни доброто правораздаване, да се гарантира спазването на полицейските разпоредби и разпоредбите относно общественото здраве, инспекциите по труда или други подобни национални законодателства, както и да се предотврати злоупотреба с привилегиите, имунитетите и улесненията, предвидени в този протокол*³⁷. За тази цел и както е предвидено в член 3, параграф 1, буква а) от ППИ ЕПО може да се откаже от своя имунитет по отношение на юрисдикция и изпълнение, за да отговори на искания за достъп от държавни органи. ЕКЗД надлежно отбелязва, че наистина изглежда неизбежно предвиждането на механизми за сътрудничество с публични органи от договарящите държави, които в някои случаи може дори да обслужват интересите на субекта на данните, например когато става въпрос за социални обезщетения и осигуровки на служителите на ЕПО. Все пак член 20, параграф 1 от ППИ повдига въпроса, особено по отношение на исканията за достъп за целите на правоприлагането и националната сигурност, как задължението за сътрудничество е свързано с понятието за имунитет. Комисията посочи, че правилата на ЕПО относно сътрудничеството следва да се разбират като част от по-широкия общ принцип на имунитет и следователно ЕПО ще бъде в състояние да отхвърли искания за горепосочените цели, независимо от член 20, параграф 1 от ППИ. ЕКЗД призовава Комисията допълнително да изясни този въпрос в решението.
83. Решението по искане за сътрудничество се взема от председателя на Ведомството, който, както е посочено в проекта на решение, разполага с правото на преценка при вземането на това решение³⁸. Макар проекта да се позовава на член 3, параграф 1, буква а) от ППИ като правно основание за снемане на имунитета на Организацията, то не посочва ясно разпоредба, която да дава на председателя правото на преценка по въпроса и да определя критериите, ръководещи упражняването на правото на такава преценка при вземане на решение по искане за сътрудничество. ЕКЗД отбелязва, че съгласно член 19, параграф 2 от ППИ председателят „има

³⁵ Относно правната рамка за предаване на данни вж. също по-горе точки 56 и 57 от настоящото становище.

³⁶ Вж. съображение 96 от проекта на решението.

³⁷ Според допълнителната информация, предоставена от Комисията, досега ЕПО не е прилагала правомощието по член 20, параграф 2 и член 25 от ППИ за сключване на допълнителни споразумения с една или повече договарящи държави за целите на правоприлагането или националната сигурност.

³⁸ Вж. съображение 97 от проекта на решение.

задължението да снесе имунитет, когато прецени, че този имунитет възпрепятства нормалното протичане на съдебния процес, и че е възможно този имунитет да бъде прекратен, без да се накърняват интересите на Организацията“. Това изискване повдига допълнителни въпроси относно обхвата на правото на преценка на председателя. Във връзка с предходния параграф ЕКЗД приканва Комисията да изясни тези аспекти в решението.

84. Ако ЕПО реши да изпълни искане за достъп от договаряща държава съгласно член 20, параграф 1 от ППИ, се прилагат изискванията на ПЗД при предаване на данни (вж. параграф 38 и следв.)³⁹. Тези правила са приложими за всички договарящи държави, независимо дали договарящата държава е държава — членка на ЕИП, или отговаря на условията за трета държава от гледна точка на правото на ЕС в областта на защитата на личните данни. Въпреки това правилата за трансфер, за разлика от режима за предаването на данни на публични органи извън договарящите държави на ЕПО, не изискват изрично да се гарантира адекватно ниво на защита на предаваните данни в държавата получател⁴⁰. В тази връзка Европейският комитет по защита на данните желае да припомни своите насоки относно член 48 от ОРЗД⁴¹, в които е посочено, че *когато данни, обработвани в ЕС, се предават или разкриват в отговор на пряко отправено искане от орган на трета държава, това разкриване подлежи на разпоредбите на ОРЗД и представлява предаване по смисъла на глава V. Това означава, че както при всяко предаване съгласно разпоредбите на ОРЗД, трябва да е налице правно основание за обработването съгласно член 6 и основание за предаване съгласно глава V.*⁴² В тази връзка ЕКЗД потвърждава искането си за разяснение, изразено в параграф 41 по-горе, и приканва Комисията да поясни какви защитни мерки се прилагат и по отношение на предаването на данни въз основа на искания за достъп от държавни органи, по-специално искания за целите на правоприлагането и националната сигурност. Следва да се гарантира, че изискванията на глава V от ОРЗД, доколкото това е необходимо за установяване на равностойност по същество, са разгледани в достатъчна степен, включително когато понятието за трети държави в правото на ЕС в областта на защитата на личните данни и правната рамка на ЕПО не съвпадат напълно⁴³.
85. Въпреки че ЕКЗД признава, че в Обяснителната бележка на ЕПО относно предаването и прехвърлянето на лични данни е посочено, че *за да се осигурят подходящи гаранции като инструменти за предаването, конкретни разпоредби за защита на личните данни следва да бъдат включени в изпълними инструменти, като например меморандуми за разбирателство или административни договорености*⁴⁴, на практика може да не е възможно да се прилагат такива инструменти спрямо правоприлагащите органи и агенциите за национална сигурност. ЕКЗД счита, че трансфера на лични данни на държави, които са договарящи страни, но не са държави — членки на ЕИП, по-специално за целите на правоприлагането и националната сигурност, би изисквало особено внимание от страна на Комисията.
86. Тъй като няма правен инструмент, с който ЕПО конкретно да регулира обработването на искания от страна на публичните органи на недоговарящи държави, се прилагат общите правила за

³⁹ Пак там.

⁴⁰ Вж. съображения 63—65 от проекта на решение и член 8 от ПЗД.

⁴¹ Насоки 02/2024 на ЕКЗД относно член 48 от ОРЗД, приети на 2 декември 2024 г.

⁴² Пак там, т. 9.

⁴³ Въпреки че ЕКЗД признава, че всички договарящи държави са страни по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи и по Конвенция № 108, Комитета припомня, че ратифицирането на такива инструменти може само по себе си да не предвижда равностойно по същество ниво на защита, тъй като това ще зависи по-специално от конкретното им прилагане във всяка държава.

⁴⁴ [Прехвърляне и предаване на лични данни от ЕПО, обяснителна бележка, версия от януари 2024 г.](#), стр. 6.

предаване на данни съгласно ПЗД, които са много сходни с тези от глава V от ОРЗД (вж. параграфи 35 и 36).

3.2 Ограничаване на правата на субектите на данни

87. Член 25 от ПЗД предвижда, че конкретни правни разпоредби в правната рамка на ЕПО могат, при условия, които отразяват в голяма степен изискванията на член 23 от ОРЗД, да ограничават прилагането на правата на субектите на данни (вж. параграф 33 и следв.). Във връзка с достъпа на държавни органи ЕКЗД отбелязва, че ограничението, съдържащо се в циркулярно писмо № 420, буква з), може да даде възможност за широко тълкуване, тъй като в него широко се посочват сценарии за *предоставяне или получаване на съдействие на или от компетентни публични органи, включително от договарящите държави на ЕПО и международни организации*. Като признава, че обхватът на тази разпоредба е ограничен до служителите на ЕПО, ЕКЗД приканва Комисията да следи практическото ѝ прилагане.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ И НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРОЕКТА НА РЕШЕНИЕ

88. По отношение на наблюдението и прегледа на решението относно адекватното ниво на защита ЕКЗД отбелязва, че съгласно съдебната практика на Съда на ЕС, „с оглед на факта, че нивото на защита, осигурено от трета държава или международна организация, може да се промени, Комисията е длъжна, след като е приела решение относно адекватното ниво на защита съгласно член 45 от ОРЗД, периодично да проверява дали заключението относно адекватността на нивото на защита, осигурено от съответната трета държава или международна организация, все още е фактически и правно обосновано. При всички положения такава проверка се изисква, когато доказателствата пораждат съмнение в това отношение“⁴⁵.
89. ЕКЗД счита, че надзорната функция — и по-специално упражняването на разследващи и корективни правомощия — както и достъпа на държавни органи до данни, предавани от ЕС на ЕПО, ще заслужават специално внимание в хода на следващите периодични прегледи. Освен това по време на мониторинга на решението относно адекватното ниво на защита Комисията следва да обърне допълнително внимание на развитието на правилата, които допълват ПЗД, например *Решение на председателя на Европейското патентно ведомство от 12.07.2024 г. относно приложимостта на препоръките на ДЛЗД, одобрени от Комитета по защита на данните, в рамките на одити и проверки за защита на данните, Надзор върху защитата на данните — как длъжностното лице по защита на данните извършва одити и инспекции за защита на данните и Прехвърляне и предаване на лични данни от ЕПО, обяснителна бележка* версия от януари 2024 г.
90. ЕКЗД отбелязва, че прегледът на констатацията за адекватно ниво на защита ще се извършва най-малко на всеки четири години в съответствие с член 45, параграф 3 от ОРЗД.
91. Що се отнася до практическото участие на ЕКЗД и неговите представители в подготовката и провеждането на бъдещите периодични прегледи, ЕКЗД отново заявява, че всяка необходима документация, включително кореспонденция, следва да бъде предоставяна в писмен вид на ЕКЗД достатъчно време преди прегледите.

⁴⁵ Съд на ЕС, 6 октомври 2015 г., решение по дело C-362/14, Maximillian Schrems/Data Protection Commissioner („решение по делото Schrems“), точка 76. Вж. също проекта на решение, съображение 105 и член 3, параграф 5.

92. ЕКЗД приветства факта, че в проекта на решение е предвидено участието на ЕКЗД в срещата, организирана между Комисията и ЕПО и посветена на преразглеждането на функционирането на решението относно адекватното ниво на защита.

За Европейския комитет по защита на данните

Председател

(Anu Talus)